

I. Prehľad o doterajšom čerpaní úveru podľa jednotlivých tranží

V súlade s podmienkami čerpania odsúhlasenými v úverovej zmluve s EIB bolo čerpanie úverového limitu rozložené do jednotlivých tranží počas troch rokov implementácie Projektu. Ich doterajšie čerpanie v počte 5 zo 7 plánovaných tranží zodpovedá nasledujúcim objemom úveru:

tab. č. I

Realizované čerpanie úveru		
1. tranža	100 000 000 Sk	3 319 392 €
2. tranža	254 674 695 Sk	7 609 271 €
3. tranža	110 000 000 Sk	3 630 123 €
4. tranža	380 000 000 Sk	12 467 601 €
5. tranža	235 735 950 Sk	7 825 000 €
Doterajšie čerpanie	1 080 410 645 Sk	34 851 387 €

Plánované čerpanie úveru		
6. tranža	239 589 367 Sk	7 952 910 €
7. tranža	79 999 988 Sk	2 655 513 €
Spolu	319 589 355 Sk	10 608 423 €

Úverový limit (súčet tranží 1 až 7)	1 400 000 000 Sk	45 459 810 €
--	-------------------------	---------------------

Poznámka: Tranže čerpané v € boli prepočítané komerčným kurzom v deň ich obchodovania, preto súmár v mene Eur nekorešponduje s celkovým limitom prepočítaným konverzným kurzom.

Podľa podmienok úverovej zmluvy je čerpanie úverových zdrojov aktuálne do 31. 12. 2009, t.j. v lehote troch rokov odo dňa platnosti. Počnúc rokom 2010 nastáva obdobie splácania úveru. Znamená to, že máme pred sebou čerpanie zostávajúcich dvoch tranží úveru, ktoré plánujeme realizovať v termíne 10-11/2009 a 03/2010, podľa postupu realizácie jednotlivých akcií.

Na základe dohôd, ktoré boli uskutočnené so zástupcami EIB v marci 2009, boli odsúhlasené zmeny v termínoch, ktoré zohľadňujú reálnu potrebu dokončenia jednotlivých stavieb, najmä pri novo zaradených akciách do projektu. Dohodnutý časový harmonogram je ústretovým riešením pre KSK, pretože predlžuje možnosť čerpania úveru o jeden štvrt'rok a umožňuje dokončiť rozpracované akcie. Pri dodržaní týchto dohodnutých termínov nebude potrebné rozširovať platnosť a podmienky úverovej zmluvy formou dodatku. Jedná sa o tieto kľúčové termíny:

- **30. 6. 2009 - najneskorší termín na predloženie žiadosti o alokáciu zdrojov,** vrátane všetkých zmien v projekte. Termín bol zo strany KSK splnený, alokácia (rezervovanie) zdrojov pre jestvujúce i novo zaradené akcie bola zo strany EIB schválená a oznámená dňa 17.7.2009
- **30. 11. 2009 - najneskorší termín na predloženie žiadosti o čerpanie ostatnej úverovej tranže**
- **31. 3. 2010 - najneskorší termín na vyčerpanie ostatnej úverovej tranže**

- **31. 12. 2010 - najneskorší termín na ukončenie všetkých akcií zaradených do projektu (viď Príloha č. 1).** Keďže sa jedná o predĺženie pôvodného termínu podľa ÚZ o 1 rok, je potrebné požiadať EIB formou oficiálnej žiadosti podpísanej predsedom o jeho dodatočné schválenie.

Uvedené termíny sú definitívne a záväzné a je preto potrebné zo strany KSK vytvoriť všetky predpoklady pre ich zabezpečenie. Týmto termínom musí byť podriadený aj ďalší postup výstavby na všetkých rozpracovaných akciách.

2. Realizácia akcií v členení podľa odvetví

Rozdelenie celkového úverového limitu v sume 1,4 mld. Sk bolo špecifikované už pri schvaľovaní účelovosti čerpania projektu. Nerozdelený úverový limit - rezerva v oblasti cestnej infraštruktúry (190 mil. SK) a ostatná rezerva (90 mil. SK) bola priebežne rozpúšťaná počas čerpania úverových zdrojov v r. 2007 - 2009. Najvýraznejšie čerpanie rezerv bolo zaznamenané v prvých dvoch rokoch realizácie projektu. Išlo najmä o prekročenie rozpočtu stavieb cestnej infraštruktúry a to v období po vypracovaní projektovej dokumentácie v porovnaní s odhadovanými nákladmi stavieb. K prekročeniu rozpočtu stavieb dochádzalo tiež v procese verejnej súťaže v porovnaní s rozpočtovými nákladmi z projektovej dokumentácie. **Takto bola vyčerpaná celá rezerva v oblasti cestnej infraštruktúry vo výške 190 mil. Sk.**

Použitie zostávajúcej rezervy na ostatné akcie v sume 90 mil. Sk bolo schválené Zastupiteľstvom vo februári 2009, konkrétne na financovanie novo zaradených stavieb Výstavba telocvične Rožňava a Rekonštrukcia Východoslovenského múzea – II. etapa.

Špecifikáciu čerpania z pohľadu odvetvového členenia a podľa jednotlivých akcií uvádzame v nasledujúcich prehľadoch (tab. č. 2 a 3):

2.1. Prehľad čerpania podľa odvetví :

tab. č. 2
v mil. (Eur, Sk)

Riadok	Financovaná časť projektu	limit Sk	Vyčerpané zdroje Sk (tranže 1 až 5)	Očakávané čerpanie 6. a 7. tranže	
				Sk	Eur
1	Dopravná infraštruktúra a technológia SC KSK	1110,0	932,3	162,2	5,4
2	Školy	100,0	86,5	29,1	1,0
3	Kultúrne a historické budovy	100,0	49,6	50,4	1,7
4	Novozaradené akcie:	90,0	12,1	77,9	2,6
5	-Východosl. múzeum II.	45,0	—	45,0	1,5
6	-Telocvična Rožňava*	45,0	12,1	32,9	1,1
7	Súčet (r.1 až r. 4)	1 400,0	1 080,4	319,6	10,6

*) Úverové zdroje na stavbu Telocvična Rožňava boli čerpané v 5. tranži, z dôvodu nezačatia stavby však neboli použité.

Ako je zrejmé z uvedeného prehľadu, bolo pri čerpaní plne rešpektované rozdelenie podľa odvetví, dohodnuté v procese prípravy a schvaľovania projektu EIB. V porovnaní s celkovým úverovým limitom schváleným vo výške 1 400 000 000,- Sk očakávame úplné vyčerpanie schváleného úverového limitu. Tento očakávaný stav bol odsúhlasený a potvrdený aj zo strany EIB.

V nasledujúcom prehľade čerpania v členení podľa jednotlivých akcií je stanovená výška čerpaných úverových zdrojov rozdelená takto:

Detail čerpania podľa jednotlivých akcií :

tab. č. 3
v mil. (Eur, Sk)

Riadok	Financovaná časť projektu	limit Sk	Vyčerpané zdroje Sk (tranže 1 až 5)	Očakávané čerpanie 6. a 7. tranže	
				Sk	Eur
1	Technológia pre SC KSK	90,0	88,4	0,0	0,0
2	Dopravná infraštruktúra	1 020,0	843,9	86,2	2,9
3	ROP-cesty (predfinanc.)*	—	—	76,0	2,5
4	Gelnica zosuv cesty *	—	—	17,2	0,6
5	Gymnázium P. Horova	25,0	25,0	0,0	0,0
6	SOU Pribeník	25,6	24,8	0,0	0,0
7	Hotelová akadémia Košice	8,0	7,1	0,0	0,0
8	SOU Ostrovského I	19,0	16,2	2,8	0,1
9	SOU Ostrovského II	22,4	13,3	9,1	0,3
10	Východosl. múzeum I	50,0	29,5	20,5	0,7
11	Divízna budova	50,0	20,1	29,9	1,0
12	Východosl. múzeum II.*	45,0	0,0	45,0	1,5
13	Telocvičňa Rožňava *	45,0	12,1	32,9	1,1
14	Súčet (r.1 až r.13)	1 400,0	1 080,4	319,6	10,6

*) Použitie rezervy na novozaradené akcie odsúhlasené EIB k 17. 7. 2009

2.2. Dopravná infraštruktúra

Celkovo za rok 2007 a 2008 boli z prostriedkov EIB zrekonštruované cesty II. a III. triedy v objeme 752 540 tis. Sk, čo je 24 980 tis. €. Na rok 2009 bol zmluvne potvrdený objem rekonštrukčných prác v oblasti cestnej infraštruktúry vo výške 218 366 tis. Sk (7 248 tis. €). Realizácia týchto akcií postupuje v súlade s akčným plánom na rok 2009 a očakáva sa ich ukončenie do konca mesiaca september 2009. Okrem uvedených stavieb sú v príprave verejné súťaže v predpokladanom objeme 51 mil. Sk (1,7 mil. €).

V odvetví dopravy už teraz možno konštatovať vysoký synergický efekt použitia viaczdrojového financovania obnovy infraštruktúry. Spoločne so zdrojmi EIB, dodávateľskými úvermi (PPP) a prostriedkami bežného rozpočtu SC KSK bolo tak vďaka investíciám do dopravnej infraštruktúry doposiaľ celkovo zrenovovaných **515,16 km ciest**. V roku 2009 pribudne ďalších cca 80 km ciest. V percentuálnom podiele to znamená, že

z celkovej dĺžky vozoviek 1 953 km vo vlastníctve KSK je po doterajších finančných intervenciách už **26,11% povrchov vozoviek vo „veľmi dobrom stave“**. Zároveň bol splnený zámer, aby úseky zrealizované jednotlivými zdrojmi tvorili ucelenú cestnú sieť vo veľmi dobrom stave.

3. Problémy pri ukončovaní jednotlivých akcií v porovnaní so schváleným Akčným plánom na rok 2009

Podľa doterajšieho priebehu prípravy a postupu realizácie na jednotlivých akciách v ďalších oblastiach infraštruktúry KSK (školy, historické a kultúrne budovy) vidíme niektoré pretrvávajúce problémy, ktoré môžu ohroziť ďalší priebeh výstavby na týchto akciách:

- **Divízna budova Košice** – medzi ohrozenia, ktoré by mohli ovplyvniť priebeh realizácie investičnej akcie patria **poveternostné vplyvy a zlé vedenie stavby zo strany zhotoviteľa EURO-BUILDING**, ktorý svojim konaním, napr. oneskorené platby za vykonané práce pre svojich subdodávateľov na stavbe spôsobuje časté zmeny subdodávateľov.

Ďalším ohrozením, ktoré môže spôsobiť posun doby ukončenia stavby je zdĺhavý komplikovaný proces umeleckých klampiarskych prác na kupolách budovy.

Je nutné mať na zreteli aj nepredvídané okolnosti, ktoré nám v súčasnosti nie sú známe, avšak pri rekonštrukciách kultúrnych pamiatok sú obvyklé.

R i z i k á: napriek problémom v doterajšom postupe výstavby vidíme ukončenie stavby v zmluvne dohodnutom termíne 03/2010 ako reálne.

- **Východoslovenské múzeum Košice - I. etapa** - jedným z najdôležitejších faktorov, ktoré môžu negatívne ovplyvniť priebeh realizácie je skutočnosť, že sa jedná o národnú kultúrnu pamiatku. Ďalším zdrojom komplikácií je pomerne zložitý technologický zosúladenie nových moderných prvkov s pôvodnými historickými časťami objektu. Vedenie stavby zhotoviteľom (EURO-BUILDING), poveternostné vplyvy, zásahy pamiatkového úradu ako aj odbornej a laickej verejnosti, môžu spôsobiť ďalšie zdržanie a predĺženie samotnej realizácie stavby.

R i z i k á: v prípade nedodržania plánovaného termínu ukončenia stavby v 11/2009 môže tento posun spôsobiť oneskorenie začatia II. etapy, čo bude mať dopad na celkový termín ukončenia stavby, ktorý očakávame v 06/2010. Ukončenie stavby do konca roka 2010 sa javí zatiaľ ako reálne.

- **Východoslovenské múzeum Košice – II. etapa** - je plynulým pokračovaním I. etapy a jej začatie je podmienené ukončením I. etapy. Z vyššie uvedeného vyplýva, že môže dôjsť k posunu ukončenia I. etapy, čo môže ohroziť ukončenie II. etapy v termíne 06/2010. V súčasnosti prebieha verejné obstarávanie na zabezpečenie zhotoviteľa stavby, v súťažných podkladoch je podmienka ukončenia stavby v termíne 06/2010.

R i z i k á: vzhľadom na kontinuitu s I. etapou tejto stavby je riziko kompatibilné s predchádzajúcou akciou.

- **Rekonštrukcia telocvične Ostrovského č. 1 Košice - I. etapa** - postup stavebných prác na tejto stavbe bol prerušený (pozastavený) z dôvodu nekvalitných prác zo strany zhotoviteľa SKANSKA a. s. Problémom tejto stavby bude aj nedostatočné krytie zvýšených rozpočtových nákladov, ktoré podľa aktualizovanej PD predstavujú 52,178 mil. Sk.

R i z i k á: úverové zdroje EIB sú zabezpečené len vo výške 630 684 € (cca 19 mil. SK) t.j. do výšky pôvodného rozpočtu vrátane vlastných rozpočtových zdrojov. Vzhľadom na zvýšenie rozpočtových nákladov z dôvodu konštrukčných zmien tejto stavby na 52,178 tis. Sk (t.j. 1,732 mil. €) nebude doterajšie zdrojové krytie postačovať. Nedostatok zdrojov na krytie zvýšených rozpočtových nákladov a odstúpenie pôvodného dodávateľa zo stavby môže mať dopad na ukončenie stavby v termíne do konca roku 2010.

▪ **Rekonštrukcia a nadstavba SOU Ostrovskeho č. I Košice – II. etapa**

Cieľom tejto akcie je hlavne zníženie energetickej náročnosti prevádzky školy zateplením. Realizácia tejto akcie sa bude financovať z prostriedkov ROP – opatrenie 1.1 Infraštruktúra vzdelávania. Na kofinancovanie aj na predfinancovanie sú zabezpečené úverové zdroje EIB v celkovej výške 743 540,- € (22 400 tis. Sk).

R i z i k á: problémy v tejto etape realizácie aj v oblasti financovania zatiaľ nie sú známe a plánovaný termín ukončenia by mal byť dodržaný.

▪ **Výstavba telocvične Rožňava** - cieľom tohto projektu je zvýšenie možností telovýchovných a športových aktivít v meste Rožňava. Projekt je preto realizovaný v súčinnosti s mestom Rožňava. V súčasnosti prebieha verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby. Po ukončení tohto procesu, ktorý predpokladáme v termíne 08-09/2009 môže byť začatý proces realizácie stavby.

Problémy pri realizácii stavby však zatiaľ nemožno identifikovať, keďže stavba nebola ešte začatá. Cieľom zo strany KSK bolo prestavanie čo najväčšieho rozsahu stavebných prác a dodávok ešte v roku 2009 tak, aby bolo možné úverové zdroje plánované na financovanie tejto stavby vo výške 1 493,7 tis. € využiť čo najefektívnejšie.

Na základe doterajšej prípravy a procesu obstarávania zhotoviteľa však nie je možné očakávať preinvestovanie plánovaného objemu v roku 2009. Ostatné zdroje multifinancovania stavby by mali byť zabezpečené z rozpočtu mesta Rožňava 664 tis. € (20 mil. Sk) a rozpočtu KSK 758 tis. € (22,8 mil. Sk).

R i z i k á: vzhľadom na celkovú výšku rozpočtových nákladov potrebných na realizáciu tejto akcie v sume 87 830 tis. Sk (2 915 tis. €) vidíme ukončenie tejto akcie do konca roka 2010 ako ohrozené.

Vzhľadom na významný podiel úverových zdrojov EIB a podmienku uvedenia tejto akcie do prevádzky do konca roka 2010 (podmienka úverovej zmluvy)

n a v r h u j e m e prijať mimoriadne opatrenia na urýchlenie realizácie tejto stavby, ktoré budú vychádzať z analýzy postupu realizácie a reálneho harmonogramu výstavby.

V prípade, ak závery analýzy poukážu na nereálnosť termínu ukončenia akcie do 12/2010, navrhujeme túto akciu vypustiť z Projektu EIB, aby sa predišlo sankčným, respektíve iným postihom zo strany banky. V takom prípade je potrebné uvažovať s inými zdrojmi financovania.

4. Opatrenia na zabezpečenie podmienok dohodnutých s EIB a na ukončenie projektu

4.1 V oblasti riadenia procesu výstavby:

- **Divízna budova Košice** - priebežne monitorovať postup výstavby zo strany zhotoviteľa EURO-BUILDING, a. s., Bratislava v porovnaní s harmonogramom výstavby. Prípadné neplnenie finančných záväzkov zhotoviteľa voči jednotlivým subdodávateľom bude riešené na kontrolných dňoch upozornením, nakoľko nie je možné z našej strany vstupovať do ich obchodných vzťahov. Košický samosprávny kraj ako objednávatel' diela bude priebežne upozorňovať na plynulosť a zlepšenie koordinácie výstavby, resp. uplatní postih v zmysle zmluvných podmienok. Nepredvídané okolnosti budú riešené operatívne podľa ich charakteru.
- **Východoslovenské múzeum Košice - I. etapa** - pri rekonštrukcii objektu budú uplatňované totožné opatrenia ako pri stavbe Divízna budova Košice.
- **Východoslovenské múzeum - II. etapa** - už počas realizácie I. etapy je nutné priebežne monitorovať postup výstavby zo strany zhotoviteľa EURO-BUILDING, a. s., Bratislava v porovnaní s harmonogramom výstavby a trvať na jeho dodržaní, nakoľko II. etapa môže začať až po ukončení I. etapy.
- **Rekonštrukcia telocvične Ostrovského I, Košice - I. etapa**
Doriešiť finančné krytie celkových rozpočtových nákladov stavby, čo umožní ukončiť verejné obstarávanie na výber nového zhotoviteľa a pokračovať v realizácii rozpracovanej stavby.
- **Výstavba telocvične Rožňava**
 - I. Alternatíva:** v súčinnosti s mestom Rožňava zostaviť reálny harmonogram realizácie diela s maximálnym objemom prác realizovaných v roku 2009 a priebežne sledovať jeho plnenie. **Posilniť možnosť manažovania stavby zo strany KSK**, vzhľadom na financovanie z úverových zdrojov a prísnejšie sledovanie dopadov na plnenie úverových podmienok EIB.
 - II. Alternatíva:** v prípade ak aktuálny harmonogram potvrdí, že nie je reálne dokončiť stavbu do konca roka 2010, navrhujeme realokovať zdroje na iné akcie s nedostatkom zdrojového krytia. Predíde sa tým možnému postihu zo strany EIB za nesplnenie už posunutého termínu ukončenia celého projektu najneskôr do konca roka 2010.

Uvedené postupy je nutné premietnuť aj do aktualizovaného Akčného plánu 2009 a 2010 so stanovením konkrétnych termínov a zodpovedností jednotlivých vedúcich odborných útvarov Úradu KSK.

4.2 V oblasti plnenia finančných ukazovateľov

Finančné ukazovatele ustanovené v bode 6.07 úverovej zmluvy sú ďalším kritériom finančnej stability KSK sledovaným zo strany EIB. Za roky 2007 a 2008 boli stanovené finančné kritériá splnené.

V súvislosti s dopadmi hospodárskej krízy KSK už pri tvorbe rozpočtu na rok 2009 počítal so znížením dane z príjmov fyzických osôb vo výške cca 3,320 mil. €. Vzhľadom na ďalší vývoj ekonomiky v SR a aktuálne odhady výberu daní z príjmov fyzických osôb bolo do zmeny rozpočtu premietnuté ďalšie očakávané zníženie výnosu dane z motorových vozidiel. Celkové zníženie daňových príjmov, ktoré bolo premietnuté aj do úpravy rozpočtu schválenej Zastupiteľstvom KSK v apríli 2009 predstavuje čiastku 9,294 mil. €. Uvedený výpadok bežných príjmov bol riešený znížením bežných výdavkov a použitím prebytku hospodárenia za rok 2009. V dôsledku uvedených úprav dochádza k miernej nevyrovnanosti bežného rozpočtu (príjmy sú nižšie oproti výdavkom o cca 350 tis. € čo ovplyvňuje aj dodržanie jedného z troch finančných ukazovateľov dohodnutých v úverovej zmluve a to – **podiel hrubého bežného prebytku k platbám úrokov, ktorý má byť vyšší ako 150%. V zmysle uvedených úprav rozpočtu očakávame plnenie tohto ukazovateľa za rok 2009 v reálnej hodnote 79,29 %.**

Tento vývoj finančných ukazovateľov v roku 2009 bol prerokovaný aj so zástupcami EIB. Vzhľadom na možnosti použitia rezerv, ktoré sú dané legislatívnymi úpravami prijatými Vládou SR v rámci prijatia protikrízových opatrení (novela zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy) očakávame, že EIB bude tento vývoj v roku 2009 akceptovať. V ďalších rokoch už očakávame plnenie finančných ukazovateľov v plnom rozsahu.

Na základe uvedeného navrhujeme:

- **Neplnenie ukazovateľa pomer hrubého prevádzkového prebytku k platbám úrokov**, ktorý by mal byť vyšší ako 150 % priebežne konzultovať s EIB. V prípade jeho ďalšieho zhoršenia požadovať jeho úpravu, ako dôsledok dopadu legislatívnych úprav Rozpočtových pravidiel. Tieto dopady je potrebné analyzovať aj výhľadovo (r. 2010 – 2012).
- **Na plnenie finančných ukazovateľov plynúcich z úverových podmienok EIB** prihliadať už pri zostavení rozpočtu KSK na nasledujúce obdobie, resp. pri odsúhlasovaní zmien v rozpočte bežného roka.

Spracoval: Marta Vajkunyová

Ing. Ján Barlák

v súčinnosti s odbornými útvarmi